

ROMÂNIA ȘI GERMANIA (1939-1944)

Viorel Roșu

OPERA OMNIA

TIPO MOLDOVA

VIOREL ROȘU

**ROMÂNIA ȘI GERMANIA
(1939-1944)**

- Studii și documente -

COLECȚIA OPERA OMNIA

TIPO MOLDOVA

Coperta: *Cristian Almășanu*

Coordonator Colecție: Gh. Buzatu,

Membru Corespondent al Academiei Oamenilor de Știință din România

Consultant științific:

Lector univ. dr. Bogdan Ștefanachi

Proiect editorial: Roxana Alexandra Costinescu

Redactor: *Aurel Ștefanachi*

© Tipo Moldova

Editura Tipo Moldova este acreditată de Consiliul Național al
Cercetării Științifice din Învățământul Superior (C.N.C.S.I.S.) **99/2010**

Ediție anastatică

Iași, 2011

Tipo Moldova,

E-mail: office@tipomoldova.ro

www.tipomoldova.ro

CUPRINSUL

Cuvânt înainte	5
I - S T U D I I	
CAPITOLUL I CONTEXTUL INTERNAȚIONAL AL ANULUI 1939	9
CAPITOLUL II SITUAȚIA INTERNĂ ȘI INTERNAȚIONALĂ A ROMÂNIEI, 1939-1940	16
CAPITOLUL III CONSECINȚELE PACTULUI GERMANO-SOVIETIC DIN 23 AUGUST 1939 ASUPRA INTEGRITĂȚII TERITORIALE A ROMÂNIEI, IUNIE-AUGUST 1940	27
CAPITOLUL IV POLITICA EXTERNĂ A ROMÂNIEI (SEPTEMBRIE 1940 - IANUARIE 1941)	31
Capitolul V ROMÂNIA ȘI GERMANIA PE FRONTUL DE EST. AGRAVAREA RELAȚIILOR ROMÂNNO-GERMANE DUPĂ STALINGRAD	38
Capitolul VI TENSIUNI ȘI CONTRADICȚII ROMÂNNO-GERMANE (1943-1944)	41
Capitolul VII NEGOCIERI SECRETE DE ARMISTIȚIU CU ALIAȚII ...	46
Capitolul VIII ÎN PRAJMA ACTULUI DE LA 23 AUGUST 1944 ȘI A RUPERII ALIANȚEI CU GERMANIA	51
CONCLUZII	57
BIBLIOGRAFIA	59
II - DOCUMENTE	
ANEXE	63

ABREVIERI

- **AMAE**= Arhiva Ministerului Afacerilor Externe ale României (București)
- **AMR**=Arhivele Militare Române (Pitești)
- **ANR** =Arhivele Naționale ale României (filiala București)
- **CSPAMI**=Centrul de Studii și Păstrare a Arhivelor Militare Istorice
- **Ed.**=Editură
- **M St M**=Marele Stat Major(fond Pitești)
- **f.e.**=fără editură
- **PCM**=Președinția Consiliului de Miniștri (fond București)
- **ANIC** =Arhivele Naționale Istorice Centrale, București (vezi și ANR)
- **Arhiva CNSAS** =Arhiva Consiliului Național pentru Studierea Arhivelor Securității

Cuvânt înainte

Pornind de la stadiul actual de cunoaștere și interpretare a istoriei României din epoca celui de-al Doilea Război Mondial, ținând seama de controversele existente, dar și de punctele de vedere formulate independent de realitatea istorică și în contradicție cu ea, ne propunem să înfățișăm, în cele ce urmează pe baza unui volum relativ de documente din arhivele românești și a unei informări bibliografice ce tinde a fi cât mai largă date și considerații privind rolul și local României în conjunctura creșterii primejdiei de agresiune în Europa Centrală și de Sud-Est din partea Germaniei hitleriste și a U.R.S.S. în ajunul și în timpul celui de al doilea război mondial.

Documentele primare referitoare la activitatea diplomatică a României în perioada menționată au fost cercetate în Arhivele Ministerului Afacerilor Externe, Arhivele Naționale Române, Arhivele Militare Române. Am beneficiat de documentele reunite (în majoritate xerografii) în arhiva personală a reputatului istoric **Gh. Buzatu**, după cum am consultat și reținut – cu permisiunea domniei sale – actele pe care el le-a editat mai ales în trilogia *Hitler – Stalin – Antonescu* (Ploiești - R. Vâlcea - Iași, 2005-2008).

Deosebit de prețios material documentar, memoriile, scrisorile, însemnările în manuscris ale lui Armand Călinescu, Constantin Argetoianu, Ioan Mocsony Stârcea, etc., ca și lucrările memorialistice publicate după război de Grigorie Gafencu, Nicolae Petrescu-Comnen, Alexandru Cretzianu ne-au pus în contact cu modul în care aceste personalități politice înțelegeau și apreciau realitatea contemporană.

Pentru problematica relațiilor internaționale din anii 1940-1944, relatările memorialistice ale diplomaților, ale comandanților militari sau ale oamenilor de stat străini, martori sau autori ai evenimentelor ce au afectat direct România, alcătuiesc un prețios izvor de cunoaștere.

Lordul Halifax, Georges Bonnet, Joachim von Ribbentrop și contele Galeazzo Ciano, miniștrii de externe ai celor patru Mari Puteri, dar și M. Horthy, regentul Ungariei, președintele Beneș, colonelul J. Beck, șeful diplomației polone, Winston Churchill, liderul opoziției britanice și mai apoi premier, cu toții au lăsat o impresionantă literatură istorică ale cărei elemente dau noi contururi unor probleme în legătură cu istoria României.

Sursă de informații bogată și variată, presa timpului, oglindind în mod constant evoluția politicii interne și externe și raportul de forțe pe plan internațional, dând glas

opinii publice, filtrând prin concepția proprie a a diferitelor partide și grupări politice realitatea cotidiană, permite o nebanuită extindere a orizontului cercetării.

Studiile și documentele pe care le supunem atenției cititorului încheie, în linii generale, o lungă și anevoioasă perioadă de căutări, când, stimulat de o curiozitate mereu mai mare, efortul de a desprinde adevărul istoric din hățișul informațiilor, de multe ori contradictorii și incerte, creează prin sine însăși satisfacția cea mai deplină a muncii.

Din noianul de lucrări bibliografice care abordează în principal tema generală a celui de-al doilea război mondial, a României în această epocă, datorate istoricilor români sau străini, acoperind toate compartimentele specifice: enciclopedii, cronologii, volume și colecții de documente, memorialistică, lucrări generale și speciale, sinteze, monografii, biografii, studii pe domenii, reviste de specialitate, albume etc., am avut șansa să beneficiem, în primul rând și în mod special de contribuțiile profesorilor **Florin Constantiniu, Ioan Scurtu, Ioan Chiper, C. Bușe, Corneliu M. Lungu, Ion Calafeteanu, Viorica Moisuc, Marian Cojoc, Valentin Ciorbea, Gh. Buzatu** ș.a. Lucrările și studiile acestora, alături îndeosebi de contribuțiile remarcabile ale regretatului istoric german **Andreas Hillgruber**, conțin date esențiale, relevante, despre diplomația anilor 1940-1944, utilizând numeroase și variate izvoare edite sau inedite provenite din arhivele românești și străine, ne oferă, în lucrările lor, interpretările, nuanțările și concluziile cele mai interesante și apropiate de adevărul istoric în problemele aflate în discuție.

Constanța, 10 februarie 2011